

Source : สยามธุรกิจ

Date : 19 S.A. 2560

Page :

111

No :

ลอยตัวน้ำตาล จุดเปลี่ยน ชาวไร้อ้อย

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย คาดว่า ผลกระทบจากมาตรการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในครั้ง นี้ จะทำให้ราคาอ้อยเคลื่อนไหวตามราคาน้ำตาลตลาดโลก สำหรับผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน ทั้งชาวไร้อ้อย-โรงงานน้ำตาล และผู้บริโภคนั้นจะมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อม ▶ หน้า 11

ลอยตัวน้ำตาล จุดเปลี่ยนชาวไร่อ้อย

ในที่สุด อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลก็มาถึงจุดเปลี่ยนสำคัญ เมื่อภาครัฐตัดสินใจปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยปล่อยให้ราคาอ้อยและน้ำตาลขึ้นลงตามกลไกตลาด และลดการแทรกแซงราคาอ้อยและน้ำตาลทรายโดยภาครัฐลง ส่งผลให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งเดิมเคยได้รับการอุดหนุนและช่วยเหลือจากภาครัฐ ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะความผันผวนของราคาอ้อยที่มีมากขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อแรงจูงใจในการเพาะปลูกอ้อยในระยะข้างหน้า และคงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในการหามาตรการต่างๆ เพื่อให้ทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล และกลุ่มผู้ใช้น้ำตาลสามารถอยู่ได้บนพื้นฐานที่เป็นธรรม

ประเด็นหลักของมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 4 ธันวาคม 2560 คือ การเห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายรูปแบบใหม่ แทนรูปแบบเดิมที่ใช้มากกว่า 30 ปี (พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทราย ปี 2527) โดยมีหลักการสำคัญคือ การลดบทบาทของภาครัฐในการเข้าไปควบคุมดูแล และช่วยเหลือทางตรงต่อชาวไร่อ้อย รวมถึงการปล่อยให้ราคาน้ำตาลในประเทศเคลื่อนไหวเป็นไปตามกลไกตลาด แทนการควบคุมราคาเพื่อให้เป็นไปตามหลักการค้าสากลขององค์การการค้าโลก (WTO) และป้องกันไม่ให้เกิดการบิดเบือน ซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลอันดับ 1 ของโลก ฟ้องไทยว่าอุดหนุนการปลูกอ้อยและส่งออกน้ำตาล โดยมีสาระสำคัญคือ

- ยกเลิกการกำหนดราคาน้ำตาลทรายภายในประเทศ จากปัจจุบันที่ถูกควบคุมราคาหน้าโรงงานโดยกระทรวงอุตสาหกรรม และราคาขายปลีกโดยกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งประเด็นนี้เดิมถูกมองว่า เป็นช่องทางให้ไทยมีการอุดหนุนการส่งออก รวมถึงการอุดหนุน

ราคาอ้อยให้กับเกษตรกร ปรับมาเป็นการปล่อยให้ราคาน้ำตาลทรายภายในประเทศเป็นไปตามกลไกของตลาด

- ยกเลิกมาตรการให้เงินช่วยเหลือตันละ 160 บาทแก่ชาวไร่อ้อย โดยเป็นการให้ในช่วงที่ราคาอ้อยอยู่ในสภาวะตกต่ำ ซึ่งแม้ว่าแต่เดิมมาตรการนี้จะมาจากการกู้ของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย โดยนำรายได้จากการจำหน่ายราคาน้ำตาลในประเทศ 5 บาทต่อกิโลกรัม มาใช้หนี้ดังกล่าว แต่ก็ผ่านมติคณะรัฐมนตรี จึงเปรียบเสมือนการค้ำประกันโดยภาครัฐ

- ยกเลิกการกำหนดโควตาน้ำตาลทรายทั้งน้ำตาลโคเวตา ก. (จำหน่ายในประเทศ) และน้ำตาลทรายโคเวตา ข. และน้ำตาลทราย โคเวตา ค. (จำหน่ายต่างประเทศ) ซึ่งเดิมมาตรการนี้ถูกมองว่ามีการอุดหนุนการส่งออก โดยการกำหนดราคาน้ำตาลในประเทศให้อยู่ในระดับสูง เพื่อช่วยเหลือให้ไทยสามารถส่งออกน้ำตาลได้ในราคาต่ำ โดยโครงสร้างใหม่ ภาครัฐจะให้โรงงานน้ำตาลสำรองน้ำตาล ให้มีเพียงพอกับการบริโภคในประเทศเพื่อป้องกันการขาดแคลน รวมถึงยังมีการกำหนดให้ส่งมอบน้ำตาล 4 แสนตันให้กับบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย เป็นผู้ส่งออกน้ำตาลเหมือนเดิม เพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณราคาน้ำตาลส่งออก

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่าผลกระทบจากมาตรการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลในครั้งนี้ จะทำให้ราคาอ้อยเคลื่อนไหวตามราคาน้ำตาลตลาดโลกมากขึ้น สำหรับผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ทั้งในส่วนของต้นน้ำ (ชาวไร่อ้อย) กลางน้ำ (โรงงานน้ำตาล) และปลายน้ำ (ประชาชนและอุตสาหกรรมผู้ใช้น้ำตาล) จะมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ขึ้นกับปัจจัยแวดล้อม

ที่ผ่านมา อ้อยและน้ำตาลมีปัญหาคาความผันผวนของราคาค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับพืช

เกษตรประเภทอื่น เนื่องจากภาครัฐเข้ามาดูแลและช่วยเหลือตั้งแต่การผลิต การตลาด ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีเสถียรภาพ ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวไร่อ้อยกับโรงงานน้ำตาล รวมถึงสร้างความมั่นใจว่าจะไม่เกิดปัญหาขาดแคลนนตาลขึ้นในประเทศ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายให้เสรีมากขึ้น จะทำให้ราคาอ้อยในประเทศเคลื่อนไหวตามราคาน้ำตาลในตลาดโลก ซึ่งเป็นไปตามกลไกอุปสงค์อุปทานมากขึ้น ดังนั้นทุกภาคส่วนจำเป็นต้องปรับตัวโดยการเตรียมหามาตรการหรือแนวทางที่จะรับมือกับราคาน้ำตาลตลาดโลก ที่อาจมีความผันผวนโดยไม่ขัดกับข้อตกลงระหว่างประเทศ อาทิ การเร่งหาหนทางปรับลดต้นทุนการผลิต หรือการเพิ่มผลตอบแทนจากการเพาะปลูก ซึ่งในระยะสั้นทำได้โดยการเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ หรือการเพิ่มค่าความหวานอ้อย ที่จะทำให้อ้อยได้ต่อไร่ปรับเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ในระยะยาว การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเอาอ้อยและน้ำตาลไปผลิตสินค้าประเภทอื่นที่มีมูลค่าเพิ่ม น่าจะช่วยให้อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทยมีความยั่งยืนในระยะข้างหน้าได้